

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **B. I., s. r. o., A.**, IČO: X., právne zastúpený M. L., s. r. o., P., proti povinnému: **R. O., nar. X., bytom N.**, o vymoženie pohľadávky 1 547,24 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9Er 588/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. októbra 2011, č. k. 23CoE 44/2011-21 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza z 19. apríla 2011, č. k. 9Er 588/2011-13, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a**.
Povinnému trovy konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie 1 547,24 eur s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu pri R.R., a. s., sp. zn. M0210021 zo dňa 8. septembra 2010. Súdny exekútor Mgr. D. Č. následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Prievidza o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prievidza uznesením z 19. apríla 2011, č. k. 9Er 588/2011-13 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku; ust. § 53 ods. 4, § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka; čl. 3 ods. 1 až 3 a bod 1 písm. q/ Prílohy Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady

č. 93/13/EHS“). V odôvodnení uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 21. januára 2011 domáhal vykonania exekúcie proti povinnému pre vymoženie istiny 1 547,24 eur na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. M0210021 zo dňa 8. septembra 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20. októbra 2010 a vykonateľnosť dňa 24. októbra 2010. Z predloženého exekučného titulu súd prvého stupňa zistil, že dňa 24. októbra 2005 bola medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným uzavretá zmluva o úvere č. 2747003805, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver vo výške 1 659,70 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť v splátkach. Predmetná zmluva má podľa neho charakter spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Preskúmaním Obchodných podmienok, konkrétne čl. 9.2, vzhliadol súd prvého stupňa v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku. Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo Zmluvy o úvere a Obchodných podmienok, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh Banky na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich so Zmluvou o úvere a Obchodnými podmienkami, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik Zmluvy o úvere alebo Obchodných podmienok, v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti R., a. s., podľa jeho vnútorných predpisov. Strany sporového konania sa rozhodnutiu R., a. s., podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je Bratislava. V danom prípade bola voľba riešenia sporov v rozhodcovskom konaní jednostranná, nakoľko povinnému zmluva spolu s rozhodcovskou doložkou bola predložená na predtlačenom formulári. Faktickým subjektom, ktorý definuje, ako sa budú prípadné spory riešiť je v tomto prípade oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednávania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluvných dojednávaniach zmluvy o úvere podľa názoru súdu prvého stupňa spĺňa všetky podmienky tak z pohľadu § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj z pohľadu Smernice Rady č. 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju

právomoc z takto uzavretej doložky odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 26. októbra 2011, sp. zn. 23CoE 44/2011 napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení uviedol, že exekučný súd je v každej fáze exekučného konania ex offo povinný skúmať, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť. Takúto možnosť mu poskytuje § 45 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“). Exekúciu možno zastaviť podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Exekučného poriadku alebo osobitného zákona. Ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK ukladá súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v ods. 1 písm. b/ alebo c/ uvedeného zákona, teda najmä, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Pred zastavením exekúcie alebo exekučného konania sa potom súd zaoberá zisťovaním najmä, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na takéto plnenie.

Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že po preskúmaní veci nezistil nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ani v jednej v oprávnených namietaných okolnosti. V danom prípade súd prvého stupňa vo veci dôsledne aplikoval ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj ustanovenia § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka a vykonal aj správny výklad citovaných ustanovení.

Odvolací súd záverom dodal, že pokiaľ bol vo veci vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý vychádzal z neplatnej rozhodcovskej doložky, súd prvého stupňa v konečnom dôsledku správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie, a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Na základe podnetu oprávneného podal proti uvedeným uzneseniam prvostupňového súdu a odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd obe uznesenia zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi (ust. § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.) v otázke, či exekučný súd môže skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul (rozhodcovský rozsudok).

Zároveň namietal, že v konaní došlo k vade podľa § 237 f/ O. s. p. (ust. § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p.) tým, že súdy nevykonali dôkazy predpísaným spôsobom a konštatovali skutkový stav, ktorý nemá oporu vo vykonaní dokazovania.

Nesprávne právne posúdenie veci v otázke oprávnenosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) odôvodnil generálny prokurátor tým, že súdy pri jej riešení vychádzali z nesprávnej interpretácie (v dôsledku nesprávneho prekladu) rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-40/08 zo 6. októbra 2009 vo veci *Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodriguez Nogueira (Asturcom)*, podľa ktorej uvedené rozhodnutie ukladá exekučnému súdu členského štátu imperatív preskúmať platnosť rozhodcovskej doložky bez ohľadu na to, či to právna úprava členského štátu v exekučnom konaní umožňuje alebo vylučuje. Poukázal na to, že slovenský exekučný súd by bol podľa rozsudku *Asturcom* povinný vyhodnotiť rozhodcovskú doložku ex offo ako nekalú podmienku, ak by slovenské procesné právo umožňovalo exekučnému súdu, aby vyhodnotil rozhodcovskú doložku v rámci exekučného konania ako neplatnú, a to z hmotnoprávneho dôvodu vyjadrených v slovenskom hmotnom práve. Podľa názoru generálneho prokurátora však z Exekučného poriadku, ani zo žiadneho ustanovenia iného právneho predpisu nevyplýva možnosť exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Pre prípad, že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožní s názorom o nemožnosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej doložky, generálny prokurátor namietal aj odňatie možnosti oprávneného riadne konať pred súdom. K takémuto nesprávnemu postupu súdov malo dôjsť tým, že súdy svoj skutkový záver o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, vyvodili z listiny – obchodných

podmienok - bez toho, aby tento dôkaz vykonali na pojednávaní s možnosťou oprávneného sa k nemu vyjadriť.

Napokon generálny prokurátor namietal aj nesprávne právne posúdenie vecí súdmi v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky poukazujúc na to, že podľa § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (24. október 2005) má banka povinnosť predložiť klientovi neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy a keďže predpokladá následný právny úkon klienta (prijatie alebo odmietnutie návrhu), nemožno pri takto špecifickej právnej úprave aplikovať všeobecné ustanovenia o charaktere individuálneho dojednaní zmluvného ustanovenia.

Súdom tiež vyčítal, že na posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré v čase uzavretia zmluvy o úvere ešte neboli účinné.

Oprávnený, povinný a súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska z obsahu spisu zrejmé, že medzi právnym predchodcom oprávneného (P., a. s.) a povinným bola dňa 24. októbra 2005 uzavretá zmluva o úvere, v ktorej povinný okrem iného potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasí s ich obsahom a prijíma návrhy v nich predložené. V článku 9. 2 obchodných podmienok pre úver (verzia 1/2006) bolo uvedené, že zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere a obchodných podmienok budú riešené dohodou, a že v prípade nedosiahnutia dohody klient

prijíma návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti R., a. s., a že miestom rozhodcovského konania je Bratislava.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu dovolací súd považuje za správny právny záver exekučného i odvolacieho súdu o oprávnenosti exekučného súdu skúmať ex offio platnosť rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným v obchodných podmienkach k zmluve o úvere z 24. októbra 2005, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy. Tento právny záver možno vyvodiť z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s princípom ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, vyplývajúcim z právnej úpravy, premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa.

V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd je ex offio povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaoberá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.

Za dôvodnú nepovažoval ani námietku generálneho prokurátora o odňatí možnosti oprávneného riadne konať pred súdom tým, že súdy svoj skutkový záver o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, vyvodili z listiny - obchodných podmienok - bez toho, aby tento dôkaz vykonali na pojednávaní s možnosťou oprávneného sa k nemu vyjadriť.

Dovoláním napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodnutia, boli vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov pre udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie (vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného) v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť (ak nie je daná výnimka vyplývajúca zo zákona) až doručením upovedomenia o začatí exekúcie. V predmetnej veci napokon oprávnený v odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu ani nijako nespochybnil skutkový záver tohto súdu o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, namietal len jeho právne závery.

Nesprávnosť dovoláním napadnutých uznesení videl generálny prokurátor aj v nesprávnom právnom posúdení veci v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že podľa § 93b zákona o bankách povinný nemal povinnosť prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, a že o tejto možnosti mal vedieť.

Dotknuté ustanovenie zákona o bankách však nijako nezbavovalo právneho predchodcu oprávneného povinnosti predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne

v rozhodcovskom konaní, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená výlučné riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ právny predchodca oprávneného takto nepostupoval, resp. pokiaľ takýto postup nebol oprávneným doložený listinami pripojenými k návrhu na exekúciu, súdy správne konštatovali neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská zmluva, uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.

Oprávnený sa svojej zodpovednosti za uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky nemohol zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Námietka generálneho prokurátora, že na posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky súdy aplikovali ustanovenia Obč. zákonníka, ktoré v čase uzavretia zmluvy o úvere ešte neboli účinné nemohla na vecnej správnosti dovolaním napadnutých rozhodnutí nič zmeniť. Posúdiť rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku (z dôvodov už uvedených) s následkom jej neplatnosti totiž pri použití eurokonformného výkladu (výkladu súladného so smernicou) umožňovali už aj ustanovenia Občianskeho zákonníka platné v čase uzavretia zmluvy o úvere, a to § 53 ods. 3 a 4 tohto predpisu.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Povinnému náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal, keďže oprávnený nebol v konaní úspešný a povinný návrh na ich priznanie nepodal a v súvislosti s týmto konaním mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. augusta 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová